

[Holger Andersen.]

være Vidne til i andre europæiske Landsdele, der som Følge af den store Omvæltning har skiftet Statstilhørsforhold, paalægger os jo ogsaa at vise en ikke ringe Varsomhed med Hensyn til de Forhold, her er Tale om — det er i saa Henseende tilstrækkeligt at minde om en Udvikling som den, der har fundet Sted i Alsace-Lorraine siden 1918—20.

Jeg mener vedblivende, som jeg altid har ment under disses Spørgsmaals Behandling her i Rigsdagen, at det Princip, paa hvilket dansk Lovgivning har hvilet siden 1920 — § 1 i Lov Nr. 288 af 28. Juni 1920 —, det Princip, at man lod den hidtilværende Lovgivning bestaa med de Ændringer, der fulgte af de mange Love, der indførtes den 28. Juni 1920 og i de senere Rigsdagssamlinger, er et utvivlsomt rigtigt Princip. Der er siden den Tid gaaet 8 Aar, og Spørgsmaalet er nu, om Tiden er kommet til at knæsette det, der synes at være — men heller ikke mere end netop synes at være — det modsatte Princip. Thi jeg er enig med det ærede Medlem Hr. Hauge, naar han sagde, at i mange Henseender er det Lovforslag, der beskæftiger os her, et formelt Lovforslag, et Lovforslag, der i første Linie tager Sigte paa en Formalitetshandling, og jeg kan lige saa lidt som de to andre ærede Ordførere give det ærede Medlem Hr. Schmidt Ret, naar han vil tillægge dette Lovforslag en saa mægtig Betydning, som han har gjort gennem sine Udtalelser ved Finanslovdebatten. Men samtidig maa man ikke være blind for, at ogsaa formelle Spørgsmaal kan have en psykologisk Sidevirkning, og Spørgsmaalet er da, om Tiden nu er kommet til at gennemføre det Princip, der her er knæsat. I Virkeligheden er det jo saaledes, at den tidligere Ret, den tyske Ret eller maaske ogsaa ældre dansk Ret de facto kun bestaar undtagelsesvis, og at Lovforslaget her i Lovsform bekræfter en allerede faktisk bestaaende Tilstand. Men ikke desto mindre er jeg enig med det ærede Medlem Hr. Hauge i, at Forslaget bør henvises til en Udvalgsbehandling, navnlig fordi man i Virkeligheden paa en hel Del Omraader er ude af Stand til at overse Rækkevidden af dette Lovforslags Bestemmelser. Burde Lovforslaget ikke indeholde en helt udtømmende kasuistisk Fortegnelse over de Love, der skulde opretholdes, saaledes altsaa,

at enhver i denne Fortegnelse ikke nævnt Lov dermed var ophævet? Er Forholdet med det foreliggende Lovforslag ikke dette, at § 1, sidste Stykke, der jo meget rigtigt af den højtærede Statsminister i hans Forelæggelsestale betegnedes som „en meget vigtig Tilføjelse“, hvilket ogsaa det ærede Medlem Hr. Hauge nys understregede — er, siger jeg, Forholdet ikke saaledes, at denne Paragraf sammen med de i §§ 2 og 3 nævnte Undtagelser frister til hovedsagelig at fæstne sin Opmærksomhed ved disse Undtagelser og saa uden videre drage den Slutning, at hvis det drejer sig om et Spørgsmaal udenfor de i § 2 opretholdte Bestemmelser eller indenfor de i § 3 udelukkede Bestemmelser, saa skal Afgørelsen ene og alene være at træffe efter dansk Ret? Jeg spørger, om ikke den Affattelse, man har givet Lovforslaget, fører i den Retning.

Men § 1, sidste Stykke, rummer i Virkeligheden den rigtige Undtagelse, som Statsministeren saa skarpt fremhævede i sin Forelæggelsestale, og det maa i Betragtning af det, jeg lige fremhævede, derfor anses for betegnende, at Begrundelsen i Motiverne til § 1 kun anfører *Eksempler*, oven i Købet langtfra alle *Eksempler*, thi det ærede Medlem Hr. Chr. Ernst Christensen nævnte en meget vigtig Lov, der overhovedet ikke er anført som Eksempel i Motiverne til § 1, nemlig Lovgivningen vedrørende de kommunale Sparekasser i de sønderjydske Landsdele. Det er under disse Forhold, forekommer det mig, vanskeligt for ikke ligefrem at sige umuligt at overskue Forslagets Rækkevidde. Sagen vilde efter min Mening ligge ganske anderledes, hvis man efter en grundig Gennemgang skulde tage Stilling til en fuldstændig Fortegnelse over samtlige Undtagelser fra dansk Ret, bilagt en ligeledes fuldstændig Oversigt over de derved ophævede hidtidige Bestemmelser. En saadan indgaaende Undersøgelse maatte formentlig kunne finde Sted ved et nøje Samvirke mellem Centraladministrationen; de dømmende og de udøvende Myndigheder i de sønderjydske Landsdele samt andre Faktorer, der har særlig Lejlighed til at befatte sig med det heromhandlede og indviklede Retsomraade, som f. Eks. de i de sønderjydske Landsdele praktiserende Jurister. Det er netop en hel